

UITVOERINGSPLAN INTEGRAAL VEILIGHEIDSBELEID
BONAIRE
2018-2019

VEILIGE WOON- EN LEEFOMGEVING

Veiligheidsthema: Veilige woon- en leefomgeving

Omschrijving uit het Integraal Veiligheidsbeleid Bonaire 2018 – 2021:

Dit thema is onderverdeeld in een tweetal subthema's: sociale kwaliteit & veelvoorkomende en high impact crimes. Sociale kwaliteit richt zich op het verbeteren van de leefbaarheid met zichtbare veranderingen voor de inwoners. Veelvoorkomende en high impact crimes is binnen het IVB een flexibel thema dat aan verandering onderhevig is en afhankelijk van de actualiteit en noodzaak opgepakt kan worden.

Hoofdpijnen van de aanpak 2018-2021:

De doelstellingen voor de komende vier jaren zijn:

- Verbeteren sociale kwaliteit:
 1. Vermindering sociale overlast;
 2. Opzetten burgerparticipatie;
 3. Behouden veiligheidsgevoel;
- Veelvoorkomende criminaliteit:
 4. Aangiftebereidheid vergroten;
 5. Terugdringen veelvoorkomende criminaliteit;
- High Impact Crimes:
 6. Aangiftebereidheid vergroten;
 7. Terugdringen omvang High Impact Crimes;
 8. Inzichtelijk maken problematiek huiselijk geweld.

Strategische samenwerkingspartners:

Openbaar Ministerie – Korps Politie Caribisch Nederland – Kabinet Gezaghebber – Openbaar Lichaam Bonaire R&O – Openbaar Lichaam Bonaire S&Z - Openbaar Lichaam Bonaire T&H – Openbaar Lichaam Bonaire JAZ – Integrale Wijkaanpak – Veiligheidshuis

Overige partners:

Ministerie Justitie en Veiligheid - Ministerie Onderwijs Cultuur Wetenschap – Ministerie Sociale Zaken en Werkgelegenheid - Centrum voor Jeugd en Gezin – Jeugdzorg en Gezinsvoogdij CN – Voogdijraad – Reclassering – Mental Health Caribbean – Fudashon Cas Boneiru – Krusada – FORMA

Doel	Aanpak	Wat hebben we tot nu toe gedaan?	Wat gaan we doen in 2018 – 2019?
Verbeteren sociale kwaliteit	Vermindering sociale overlast	Programma Integrale Wijkaanpak Bonaire (OLB S&Z). Wijkscans van KPCN (halfjaarlijks). Omnibus enquête (4-	<i>Bundelen wijkscans & signalen integrale wijkaanpak in een integrale wijkscan:</i> <u>Betrokken:</u> barioregisseurs (KPCN), Integrale wijkaanpak (S&Z). <u>Regie:</u> KPCN <u>Kosten/capaciteit:</u> binnen de huidige capaciteit <i>Coördinatiepunt/vrijwilligersorganisatie (waar vanuit bemiddeling kan plaatsvinden):</i> <u>Betrokken:</u> OLB (T&H, S&Z; integrale wijkaanpak), barioregisseurs (KPCN), CJG, sportleiders, huisartsen, kerkgemeenschappen.

		<p>jaarlijks), volgende 2021</p> <p>Versterking aanpak Multi probleemgezinnen.</p>	<p><u>Regie:</u> OLB (S&Z –IWA), CJG. <u>Kosten/capaciteit:</u> binnen huidige capaciteit.</p> <p><i>Integrale controles (8 per jaar) in de aanpak van overlast bij risicolocaties, met name gericht op illegale prostitutie, drank- en drugsoverlast, bouwtoezicht en horeca:</i> <u>Betrokken:</u> uitvoerende organisaties: KPCN, OLB (directie T&H), IND, Arbeidsinspectie Procesmatige organisaties (follow up, strafrechtelijk/vergunningen): OLB (kabinet gezaghebber, directie JAZ), OM, KPCN. <u>Regie:</u> OLB, directie T&H <u>Kosten/capaciteit:</u> binnen de huidige capaciteit. <u>Flankerend:</u> handhavingsarrangementen Bavpol worden opgesteld vanuit de stuurgroep Bavpol. Hierin staan beschreven, op basis van wettelijke taken, wie waar verantwoordelijk voor is, wat de follow up is en monitoring. Deze arrangementen hebben betrekking op bovenstaande, maar zijn ook breder toepasbaar op alle handhavingstaken van de Bavpols.</p>
Verbeteren sociale kwaliteit	Opzetten burgerparticipatie	<p>Burgerparticipatie In veel wijken zijn facebookgroepen en whatsappgroepen actief. Dit is op eigen initiatief van burgers en wordt niet gecoördineerd of gestimuleerd vanuit de overheid.</p>	<p><i>Inventariseren en stimuleren van burgerparticipatie:</i> in kaart brengen in welke wijken Whatsappgroepen/Facebookgroepen actief zijn, verspreiden van een handreiking en introductie van buurtpreventie. <u>Betrokken:</u> OLB integrale wijkaanpak, KPCN, ministerie JenV, het CCV. <u>Regie:</u> Integrale wijkaanpak + KPCN (barioregisseurs) <u>Kosten/capaciteit:</u> binnen huidige capaciteit <u>Flankerend:</u> sluit aan bij het traject rondom woninginbraken van het EPC.</p> <p><i>Buurthuizen verbeteren en aantrekkelijker/moderner maken.</i> Idee is bovendien om de integrale wijkaanpak vanuit de buurthuizen te laten functioneren. <u>Betrokken:</u> OLB (directie S&Z, integrale wijkaanpak). <u>Regie:</u> OLB (S&Z) <u>Kosten/capaciteit:</u> interdepartementale middelen.</p>
Terugdringen criminaliteit	Terugdringen veelvoorkomende criminaliteit	<p>Werkoverleg Veiligheid Platteland onder aanvoering van het OM (niet langer operationeel)</p> <p>Twee belangrijke documenten: 1) Communicatieplan Integrale Bevordering Veiligheid Platteland 2) "concept" plan van aanpak beveiliging platteland Bonaire, preventie gedeelte.</p> <p>Bestuursakkoord 'Aanpak huiselijk geweld en kindermishandeling Caribisch</p>	<p><i>Aanpak van geitendiefstal:</i> <u>Betrokken:</u> OLB (Kabinet gezaghebber, directie T&H, integrale wijkaanpak, directie R&O), KPCN, OM, vertegenwoordigers Kunukeru's, Grupo di Kuater, Kriabon, Platteland Ontwikkelings Plan (POP, Dhr. Pourier). <u>Regie:</u> OLB (T&H, kabinet gezaghebber). <u>Kosten/capaciteit:</u> binnen de huidige capaciteit.</p> <p><i>Aanpak huiselijk geweld en kindermishandeling:</i> Inrichten laagdrempelige meldstructuur, opvang van slachtoffers en bewustwordingscampagne. Afspraken over voortzetting pilot Huiselijk geweld maken. <u>Betrokken:</u> OLB (directie S&Z, integrale wijkaanpak), OM, KPCN (inclusief Bureau slachtofferhulp), Ministerie JenV, ministerie VWS, Veiligheidshuis, JGCN, Voogdijraad, Reclassering, CJG. <u>Regie:</u> OLB, directie S&Z en ministerie VWS <u>Kosten / capaciteit:</u> in het bestuursakkoord is vastgelegd dat het ministerie van VWS € 1,3 mln beschikbaar stelt voor Caribisch Nederland (waarvan ongeveer 55% voor Bonaire). Het geld wordt verstrekt op basis van jaarlijks in te dienen werkplannen.</p>

		<p>Nederland 2017-2020' gesloten.</p> <p>Pilot huiselijk geweld: vanuit een eenmalige subsidie van een jaar vanuit het ministerie (JenV) is een pilot huiselijk geweld gestart. Ondergebracht bij het Veiligheidshuis.</p>	
Terugdringen criminaliteit	<p>Terugdringen omvang High Impact Crimes (woninginbraak, overvallen en straatroof).</p> <p>Signalering rondom huiselijk geweld verbeteren & meer inzicht te krijgen in de omvang van de problematiek</p>	<p>Campagne inbraakpreventie KPCN¹</p> <p>Nieuwe gevangenis ingericht</p>	<p><i>Aanpak woninginbraken inclusief vakantieaccommodaties</i> <i>Projectvoorstel 'Veilig Wonen Bonaire' door het EPC opgesteld over introductie Keurmerk Veilig Wonen Bonaire in samenwerking met het Centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid (het CCV).</i> <u>Betrokken:</u> Eilandelijk Platform Criminaliteitsbestrijding, OLB (kabinet gezaghebber, directie T&H), OM, Ministerie JenV, het CCV bedrijfsleven (auto verhuur bedrijven, Kooyman), EPC-leden, <u>Regie:</u> EPC <u>Kosten/capaciteit:</u> \$ 14.000,- in 2018, \$ 5.000,- in 2019. Financieringsverzoek ingediend bij het ministerie JenV.</p> <p><i>Resocialisatie gedetineerden²:</i> <u>Betrokken:</u> OLB (directie S&Z), OM, JICN, Veiligheidshuis, arbeidsmarkt, Reclassering (terugkeer; afspraken met werkgevers), Ministerie JenV, SZW (arbeidsmarktplein), Zorgverzekeringskantoor, MHC, Krusada (begeleiding ex gedetineerden). <u>Regie:</u> JCIN, SRCN <u>Kosten/capaciteit:</u> tot 2019 is er subsidie vanuit JenV, opvolging moet nog geregeld worden. JCIN en SRCN stellen een beleidsmedewerker aan om beleidsstukken en werkafspraken op te stellen en te implementeren.</p>
Terugdringen criminaliteit	<p>Aangiftebereidheid vergroten (zowel voor HIC als veelvoorkomende criminaliteit)</p>	<p>(Anonieme) tip lijn van de politie bestaat reeds</p>	<p><i>Bekendheid (anonieme) tiplijn vergroten:</i> <u>Betrokken:</u> KPCN <u>Regie:</u> KPCN <u>Kosten/capaciteit:</u> binnen de huidige capaciteit.</p>

¹ <https://www.bonaire.nu/2018/07/13/inbraakpreventie-wat-kunt-u-doen/>

² NB: geldt niet alleen voor veroordeelden voor High Impact Crimes, maar ook voor veroordeelden van andere criminaliteit.

1. Verbeteren sociale kwaliteit

De sociale kwaliteit van een buurt, wijk, kern wordt sterk beïnvloed door 'intermenselijke relaties'. Belangrijke positieve aspecten zijn betrokkenheid van bewoners bij de buurt, de kwaliteit van sociale netwerken, informele sociale controle, samenredzaamheid, e.d. Een betere sociale kwaliteit leidt niet alleen tot een groter welzijn, maar ook tot grotere veiligheid(sgevoelens).

Verbetering van de sociale kwaliteit in de wijken heeft grote raakvlakken met het 'Programma Integrale Wijkontwikkeling Bonaire' (verantwoordelijkheid van de Directie Samenleving & Zorg van het OLB). Het doel van dit programma is het verbeteren van het welzijn (*kwaliteit: leefbaarheid in de wijk*) en het verhogen van de welvaart (*kwantiteit: levensstandaard*). Met dit programma wordt ingezet op de samenhang in de wijk, de beschikbaarheid van (betaalbare) sociale woningen en het vergroten van de werkgelegenheid.

De doelstellingen uit het beleidsplan luiden als volgt:

1. Vermindering sociale overlast;
2. Opzetten burgerparticipatie;
3. Behouden veiligheidsgevoel;

a. Vermindering sociale overlast

Bij sociale overlast gaat het om overlast van drank- en/of drugsgebruik, drugshandel, illegale prostitutie, geluidsoverlast, burenruzies en parkeeroverlast. Vermindering van sociale overlast leidt tot een verbetering van de sociale kwaliteit van een wijk.

Vanuit het Veiligheidshuis wordt momenteel gewerkt aan een versterking van de aanpak van multiprobleemgezinnen. Vanuit de integrale wijkaanpak wordt gewerkt met de methode 'Achter de voordeur', waarbij eigen kracht wordt versterkt en een aanpak van 1 gezin, 1 plan, 1 regisseur wordt gehanteerd. De ervaring leert echter dat er te weinig structurele problemen opgelost worden binnen deze gezinnen. Met betrokken partners, onder regie van de stuurgroep Veiligheidshuis, wordt bekeken tot welke aanpak wordt overgegaan en wat hier nog voor nodig is. Op basis van de resultaten worden nieuwe afspraken gemaakt.

In 2018-2019 worden de onderstaande acties uitgezet.

- Bundelen wijkscans en signalen integrale wijkaanpak:

De wijkscans van KPCN (halfjaarlijks) worden opgesteld op basis van de ervaringen, geluiden en soms cijfers van de barioregisseurs uit de wijken. Vanuit de Integrale Wijkaanpak worden veel signalen opgevangen, zeker rondom bemiddeling en gepleegde interventies. KPCN treedt veelal op wanneer zich incidenten voordoen, medewerkers vanuit de integrale wijkaanpak zijn meer preventief gericht. Een bundeling van deze signalen leidt dan ook tot een completer beeld van de situatie in elke wijk op basis waarvan prioriteiten voor de inzet bepaald en krachten gebundeld kunnen worden.

Voor de toekomst wordt gedacht aan een coördinatiepunt voor vrijwilligers van waaruit bemiddeling van sociale conflicten kan plaatsvinden. Vanuit de integrale wijkaanpak is een aantal functionarissen opgeleid om conflicten op te lossen of te bemiddelen, maar dit zijn er nog te weinig. Er is behoefte aan

meer competente vrijwilligers. Deze moeten opgeleid worden. Vanuit het coördinatiepunt kunnen zowel opleidingen als praktische zaken (zoals reis-/onkostenvergoeding) geregeld worden.

Dit zal in de uitvoeringsplannen voor 2019 e.v. verder uitgewerkt (moeten) worden.

- **Coördinatiepunt/vrijwilligersorganisatie (waar vanuit bemiddeling kan plaatsvinden):**

Sociale onrust kan voorkomen worden met behulp van inzet van wijkbemiddeling / gezinsbemiddeling. Vanuit de Integrale Wijkaanpak is een aantal functionarissen opgeleid om conflicten op te lossen of te bemiddelen, maar dit zijn er nog te weinig. Er is wel behoefte om per wijk in te gaan zetten, maar het is belangrijk om geschikte mensen daarbij te vinden. Er zijn bepaalde competenties aan verbonden.

Ook is er behoefte aan een coördinatiepunt voor vrijwilligers van waaruit opleidingen en praktische begeleiding verzorgd worden.

- **Integrale controles**

In de bestrijding van overlast (en criminaliteit) zijn integrale controles een krachtig instrument. Alle organisaties die een taak hebben in de handhaving sluiten bij een controle aan. Iedere organisatie blijft verantwoordelijk voor zijn eigen taak, inclusief de opvolging naar aanleiding van de bevindingen.

In 2019 worden 8 integrale controles uitgevoerd, met name gericht op illegale prostitutie, drank- en drugsoverlast, bouwtoezicht en horeca.

b. Opzetten burgerparticipatie

Burgerparticipatie is een veelbelovend instrument dat een belangrijke bijdrage kan leveren aan de veiligheid en sociale kwaliteit in een wijk. Het gaat bij burgerparticipatie om actieve betrokkenheid van inwoners bij de vorming van beleid en de uitvoering daarvan. Als burgers meedoen in de aanpak van een probleem vergroot dat de kans dat zaken worden aangepakt waar zij werkelijk last van hebben. Ook kan participatie inwoners bekender maken met elkaar.

De onderstaande maatregelen worden in 2018-2019 opgepakt.

- **Inventariseren en stimuleren vormen van burgerparticipatie**

In een aantal wijken zijn Facebookgroepen en Whatsappgroepen actief om signalen van afwijkend gedrag met elkaar te delen, of in het algemeen met elkaar te communiceren over wat er speelt in de wijk. Dit is echter op eigen initiatief van burgers en wordt niet gecoördineerd of gestimuleerd vanuit de overheid.

Het is echter wel goed om te weten welke groepen er actief zijn. Zij vormen immers een belangrijke bron van informatie en ingang tot de wijk of buurt.

Daarom wordt in 2018-2019 ingezet op inventarisatie van de actieve groepen.

Daarnaast kan de overheid vormen van burgerparticipatie stimuleren en faciliteren, bijvoorbeeld door het verspreiden van een handreiking voor mensen die een groep willen opzetten of het beschikbaar stellen van een vergaderruimte. Ook het plaatsen van borden met 'Buurtpreventie actief' is een mogelijkheid.

KPCN is bezig om een aantal borden naar Bonaire te krijgen.

In het najaar van 2018 komt het Centrum voor Criminaliteitspreventie en Veiligheid (het CCV) in het kader van de introductie van het Keurmerk Veilig Wonen naar Bonaire komen en zal ook een aantal informatiebijeenkomsten organiseren over het thema Veilig Wonen. Zie ook hieronder. Tijdens de bijeenkomsten wordt ook aandacht besteed aan Buurtpreventie. Buurtpreventie is een vorm van toezicht die vrijwillig wordt opgezet door burgers om zo de veiligheid in hun eigen woonomgeving te verbeteren. Er zijn verschillende vormen van buurtpreventie; bijvoorbeeld via Whatsapp- of Facebookgroepen, of buurtpreventieteams.

- Buurthuizen verbeteren en aantrekkelijker maken

Een aantal buurthuizen is nodig aan een opknapbeurt toe. Vanuit de directie Samenleving en Zorg zijn er plannen om de buurthuizen te verbeteren en ze aantrekkelijker en moderner te maken. Hiervoor is financiering vanuit het Rijk beschikbaar. Het idee is bovendien om de integrale wijkaanpak in de toekomst vanuit de buurthuizen te laten opereren.

2. Terugdringen criminaliteit

Dit onderdeel richt zich op enerzijds de veelvoorkomende criminaliteit en anderzijds op de High Impact Crimes. De mate waarin een bepaalde vorm van criminaliteit veel voorkomt, kan per periode verschillen. Per jaarlijks uitvoeringsplan kunnen andere vormen van criminaliteit als prioriteit bestempeld worden.

De doelstellingen uit het beleidsplan zijn als volgt:

1. Aangiftebereidheid vergroten;
2. Terugdringen veelvoorkomende criminaliteit;
3. Terugdringen omvang High Impact Crimes;
4. Inzichtelijk maken problematiek huiselijk geweld.

a. Terugdringen veelvoorkomende criminaliteit

In het jaarlijkse uitvoeringsplan wordt uitgewerkt welke vormen van criminaliteit het komende jaar prioriteit hebben en welke maatregelen hiertegen worden genomen.

Het Eilandelijk Platform Criminaliteitsbestrijding (EPC) is belangrijk overleg als het gaat om terugdringen van veelvoorkomende criminaliteit. Het EPC richt zich op het bedrijfsleven en toerisme door het nemen van preventieve en repressieve maatregelen. Het EPC richt zich bijvoorbeeld op voorkoming en bestrijding van diefstal uit auto's bij duikplaatsen, bewustwording rondom criminaliteitsbestrijding en woninginbraken (waaronder toeristenaccommodaties).

- Geitendiefstal

Het *Overleg Veiligheid Platteland* is een samenwerking tussen het OLB, KPCN, OM en de kunukeru's. Een van de aandachtspunten is het probleem rondom geitendiefstal. Sinds enkele maanden is het overleg gestopt. Het verdient aanbeveling om dit weer op te starten. Er vindt nog nader overleg plaats wie het voorzitterschap op zich zal nemen.

Er is een tweetal plannen opgesteld ten bate van de veiligheid op het platteland:

1. Plan van aanpak beveiliging platteland Bonaire (preventief);
2. Communicatieplan Integrale Bevordering Platteland.

Er wordt voorgesteld om vanuit het overleg In het najaar van 2018 een bijeenkomst te organiseren met betrokken partners om deze plannen te bespreken om van daaruit concrete acties uit te zetten en taken te verdelen. Denk aan:

- Controles tussen OLB T&H en KPCN intensiveren. Toezicht op het gebied surveilleren is taak van T&H. Afspraken maken over de bevoegdheden met politie wanneer wapens gebruikt worden en mogelijk geweld ingezet dient te worden.

- Controles T&H bij vleesverkoop intensiveren. Mogelijk intrekken van vergunningen bij verkoop van illegaal vlees. Opnemen in handhavingsarrangementen
- Gesprekken tussen de Gezaghebber, Korpschef en directeur Toezicht en Handhaving.
- aangiftebereidheid vergroten van geitendiefstal

- Aanpak huiselijk geweld

Het Ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport (VWS) en de Openbare Lichamen Bonaire, Saba en St. Eustatius hebben een Bestuursakkoord 'Aanpak huiselijk geweld en kindermishandeling Caribisch Nederland 2017 - 2020' gesloten. In het akkoord liggen gezamenlijke doelstellingen en ambities vast en zijn concrete afspraken rondom de samenwerking, financiering en monitoring uitgewerkt.

Het bestuursakkoord richt zich op: preventie (bewustwording en voorlichting), deskundigheidsbevordering, versterken van de hulpverlening (waaronder veilige opvang voor slachtoffers) en van de keten, inrichten van een laagdrempelige meldstructuur en een helder juridisch kader.

Afgesproken is dat de Openbare Lichamen, in geval van Bonaire de directie Samenleving & Zorg, de verantwoordelijkheid hebben ten aanzien van de onderdelen:

- Preventie en deskundigheidsbevordering;
- Het inrichten van een laagdrempelige meldstructuur

Het ministerie is verantwoordelijk voor de versterking van keten, waaronder het inrichten van een veilige opvang voor slachtoffers, en een juridische analyse. Die juridische analyse moet duidelijkheid scheppen welk beleid en welke wetgeving ontbreekt, wat nodig is in de toekomst om de aanpak te kunnen versterken en op welke termijn dit ingevoerd zou kunnen worden. Zo vinden er met het ministerie van JenV bijvoorbeeld gesprekken plaats over de invoering van de Wet tijdelijk huisverbod.

Het ministerie van VWS stelt jaarlijks € 1,3 mln ter beschikking voor de periode 2018-2020, en op basis van jaarlijkse werkplannen verstrekt. Tweede helft 2018 worden de plannen voor inrichten voor een meldstructuur door de directie Samenleving & Zorg gepresenteerd. Tegen de tijd dat de nieuwe meldstructuur gereed is (de verwachting is dat dit na 2019 zal zijn), wordt dit bekendgemaakt met behulp van voorlichtingscampagnes. Deskundigheidsbevordering wordt gefaciliteerd, bijvoorbeeld training in laagdrempelige methodiek zoals Signs of Safety³, en het doorbreken van huiselijk geweld.

Naast bovenstaande is voor het jaar 2018 een pilot gestart met subsidie van het ministerie van JenV. De pilot is ondergebracht bij het Veiligheidshuis. Er is gestart met een casusoverleg waar alle huiselijk geweld-zaken besproken worden. Deelnemers zijn hiervoor opgeleid.

In september 2018 start een voorlichtingscampagne. Momenteel komen alle meldingen bij het casusoverleg via organisaties en niet via inwoners. De campagne moet hier verandering in brengen.

Eind 2018 wordt een conferentie georganiseerd voor kennisuitwisseling (ook met de andere Openbare Lichamen).

De financiering van de pilot eindigt in 2018. Het is zaak om eind 2018 te bepalen hoe de opvolging van de pilot vorm krijgt. Daarbij is inzicht in de problematiek, maar ook het verbeteren van de huidige aanpak belangrijk.

³ Een oplossingsgerichte benadering voor gezinnen waar de veiligheid van een kind een probleem vormt.

b. Terugdringen High Impact Crimes

Onder High Impact Crimes (HIC) wordt verstaan: woninginbraak en atrako's (bestaande uit straatroof, overval bij of in woning, overval bij of in bedrijf/commerciële)⁴. Naast HIC wordt ingezet op het terugdringen van vormen van geweldscriminaliteit zoals mishandeling (met wapen), bedreiging, moord/doodslag (poging daartoe), zeden en openlijke geweldpleging.

- Aanpakken woninginbraken (incl. toeristenaccommodaties)

Uit de cijfers van het KPCN blijkt dat bijna de helft van de High Impact Crimes op Bonaire bestaat uit woninginbraken (192 van de 413). Vanuit het EPC is een projectvoorstel opgesteld voor de aanpak van woninginbraken, inclusief toeristenaccommodaties. Dit voorstel richt zich op de introductie van het Keurmerk Veilig Wonen Bonaire. Belangrijk middel tegen woninginbraken zijn preventieve maatregelen, zoals goed hang- en sluitwerk. Het CCV heeft veel ervaring met het Keurmerk Veilig Wonen en zal dit omvormen tot een variant die werkbaar is voor Bonaire.

In juli van 2018 is het KPCN al gestart met een campagne inbraakpreventie.

- Resocialisatie

Met resocialisatie wordt beoogd om een gedetineerde op een goede manier terug te laten keren in de maatschappij, op het rechte pad te krijgen en te houden. JCIN is, zeker met de komst van de nieuwe gevangenis, een belangrijke speler in het kader van resocialisatie. Dit vraagt veel afstemming tussen partners en ketens, bijvoorbeeld JCIN, SRCN, Krusada, OLB. Het gaat om afstemming over werk, opleiding, coaching en begeleiding van ex-gedetineerden. Vanuit de directie S&Z van het OLB is een aantal coaches aanwezig, maar dit is nog onvoldoende.

Vanuit het ministerie van Justitie en Veiligheid is subsidie verstrekt voor het opzetten van resocialisatieprojecten. Deze loopt tot 2019. Justitie gaat meer investeren in de nazorg, om gedetineerden meer voorwaardelijk vrij te krijgen en het nazorgprogramma uitbreiden. JCIN en SRCN werken dit samen met ketenpartners uit. Er wordt een beleidsmedewerker aangesteld die in 2019 beleidsstukken en werkafspraken zal opleveren.

Bij de doorontwikkeling van het Veiligheidshuis kan daarnaast gedacht worden aan het introduceren van een Top X (van criminelen) voor Bonaire voor een intensieve persoonsgerichte aanpak. Dit in navolging van onder andere Curaçao. Hierover wordt nog nader gesproken met elkaar.

- Anoniem meldpunt

Bij KPCN is een meldpunt ingericht voor het melden van afwijkende situaties. Dit kan ook anoniem. Er zijn signalen dat de behandeling van (anonieme) meldingen niet goed wordt opgevolgd door KPCN; informatie zou op straat komen te liggen, melders hebben geen vertrouwen. Daarvan is volgens KPCN geenszins sprake. Het zou vooral om angstgevoelens gaan. Het is dus van belang om niet alleen de bekendheid van het meldpunt zelf te vergroten, maar ook te vertellen hoe een en ander in zijn werk gaat zodat inwoners weten wat er met hun melding gebeurt.

⁴ Het Ministerie van Justitie en Veiligheid verstaat onder HIC: woninginbraak, straatroof en overval.

3. Coördinatie, afspraken, structuur

Het voorzitterschap van de werkgroep Veilige Woon- en Leefomgeving ligt in handen van het kabinet van de gezaghebber, meer specifiek de kabinetssecretaris en/of juridisch adviseur. De verschillende thema's worden in diverse overleggen besproken. Zo zal het EPC zich blijven buigen over veelvoorkomende criminaliteit en woninginbraken. Het voorzitterschap van het EPC ligt bij de kabinetschef.

Alle betrokken organisaties nemen ieder hun verantwoordelijkheid in de samenwerking. Dit betekent dat ze het beleid uitdragen en uitvoeren, trends en ontwikkelingen herkennen en deze communiceren, medeverantwoordelijk zijn voor het proces, de inhoud en de uitvoering van het uitvoeringsplan en informatie met elkaar delen.

De voorzitter van de werkgroep is de link naar de veiligheidsdriehoek (bewaakt voortgang van het beleidsplan en de uitvoeringsplannen van alle werkgroepen). Daarnaast wordt via voortgangsrapportages gecommuniceerd naar de driehoek over de actualiteit en ontwikkelingen.

Na vaststelling van het uitvoeringsplan is de overlegcyclus eens per 4 tot 6 weken. Per overleg wordt op basis van de agenda bekeken welke organisaties aanwezig moeten zijn.

JEUGD EN VEILIGHEID

Veiligheidsthema: Jeugd en Veiligheid

Omschrijving uit het Integraal Veiligheidsbeleid Bonaire 2018 – 2021:

Het thema Jeugd en Veiligheid heeft betrekking op (individuele of groepen) probleemjongeren. Probleemjongeren met (vaak) meerdere problemen waarbij een persoonsgerichte aanpak nodig is. Dit kan samenhangen met overlast door gebruik van alcohol en drugs in de openbare ruimte. De focus voor de komende vier jaar is het stellen van grenzen aan criminaliteit, de overlast die hiermee samengaat en het bieden van perspectief aan jongeren.

Hoofdpijnen van de aanpak 2018-2021:

- Veiligheidsgevoelens en perspectief:
 1. Het vergroten van het veiligheidsgevoel onder jongeren;
 2. Bieden van perspectief aan jongeren.
- Overlast, alcohol en drugs:
 3. Inzicht in en het terugdringen van (alcohol-, drugs-, geluids-)overlast en criminaliteit door jongeren;
- Jeugdcriminaliteit:
 4. Meer inzicht in de omvang van jeugdcriminaliteit;
 5. Betere signalering en registratie van jeugdcriminaliteit;
 6. Handhaving Jeugdstrafrecht;

Strategische samenwerkingspartners:

Openbaar Ministerie – Korps Politie Caribisch Nederland – Openbaar Lichaam Bonaire S&Z (incl. Publieke gezondheid) - Openbaar Lichaam Bonaire T&H – Openbaar Lichaam Bonaire JAZ – Ministerie Justitie en Veiligheid – Centrum voor Jeugd en Gezin – Voogdijraad – Jeugdzorg en Gezinsvoogdij CN – Reclassering – Veiligheidshuis

Overige partners:

Scholen – leerplichtambtenaren – Mental Health Caribbean – Ministerie Onderwijs Cultuur Wetenschap – Ministerie Sociale Zaken en Werkgelegenheid – Ministerie Volksgezondheid Welzijn Sport - Jong Bonaire – Expertisecentrum Onderwijs Zorg – Krusada – Integrale Wijkaanpak

Aanpak	Doel	Wat hebben we tot nu toe gedaan?	Wat gaan we doen in 2018 – 2019?
Veiligheidsgevoelens en perspectief jongeren	Vergroten veiligheidsgevoelens onder jongeren (van 76,3% naar 81,4%)	Diverse participatietrajecten voor jongeren: 1) "alleen jij bepaalt wie je bent" 2) "participatie jongeren in theater" 3) "pesten op school" Het Directiebestuur Jeugd heeft in augustus 2018 een verwijskaart voor jeugdhulpverlening en jeugd GGZ opgesteld.	<i>Blijven inzetten op participatietrajecten voor jongeren</i> <u>Betrokken:</u> alle partners <u>Regie:</u> verschildt per project <u>Kosten / capaciteit:</u> binnen huidige budgetten en capaciteit
Overlast, alcohol en drugs	Inzicht in en terugdringen van (alcohol-, drugs-, geluids-) overlast en criminaliteit door	Algemene voorlichtingscampagnes vanuit PG samen met MHC rondom feestdagen Pilot gestart bij de SGB rondom	<i>Voorlichtingscampagnes over de risico's van overmatig alcohol en drugsgebruik</i> <u>Betrokken:</u> SGB, OLB (S&Z, publieke gezondheid), KPCN <u>Regie:</u> afhankelijk van campagne <u>Kosten/capaciteit:</u> binnen huidige capaciteit en begroting(en)

	jongeren	<p>drugs: leerlingen SGB inclusief MBO.</p> <p>KPCN geeft voorlichting op basisscholen op verschillende thema's ("doe effe normaal" campagnes): baldadigheid, alcohol/drugs, verkeersveiligheid.</p> <p>In het Integraal Jeugdbeleidsplan Bonaire 2015-2020 is reeds aandacht besteed aan het gebruik van genotmiddelen onder jongeren en is gestart met het project "Preventie genotmiddelen gebruik"</p> <p>Toezicht en handhaving (OLB) controleert of er geen alcohol verkocht wordt aan jeugdigen (<18 jaar) en of de juiste vergunningen zijn verstrekt.</p> <p>Wijkscans & registratie van criminaliteit en overlast</p>	<p><i>Goede uitgifte van & toezicht op vergunningen drank- en horecagelegenheden</i> <i>Onder andere onderzoek naar invoering Bibob-light variant bij vergunningverlening</i> <u>Betrokken:</u> OLB (directies R&O,T&H, JAZ en kabinet gezaghebber) <u>Regie:</u> OLB, kabinet gezaghebber <u>Kosten/capaciteit:</u> binnen huidige begroting en capaciteit</p> <p><i>Integrale controles (8 per jaar) in de aanpak van overlast bij risicolocaties, met name gericht op illegale prostitutie, drank- en drugsoverlast, bouwtoezicht en horeca:</i> <u>Betrokken:</u> uitvoerende organisaties: KPCN, OLB (directie T&H), IND, Arbeidsinspectie Procesmatige organisaties (follow up, strafrechtelijk/vergunningen): OLB (kabinet gezaghebber, directie JAZ), OM, KPCN. <u>Regie:</u> OLB, directie T&H <u>Kosten/capaciteit:</u> binnen de huidige capaciteit. <u>Flankerend:</u> handhavingsarrangementen Bavpol worden opgesteld vanuit de stuurgroep Bavpol. Hierin staan beschreven, op basis van wettelijke taken, wie waar verantwoordelijk voor is, wat de follow up is en monitoring. Deze arrangementen hebben betrekking op bovenstaande, maar zijn ook breder toepasbaar op alle handhavingstaken van de Bavpols.</p> <p><i>Controles drank- en horecagelegenheden, met prioriteit de handhaving van de leeftijdsgrens voor alcohol</i> <u>Betrokken:</u> OLB (directie T&H), KPCN <u>Regie:</u> OLB, directie T&H <u>Kosten / capaciteit:</u> binnen de huidige capaciteit</p>
Jeugdcriminaliteit	<p>Meer inzicht in de omvang van jeugdcriminaliteit</p> <p>Betere signalering en registratie van jeugdcriminaliteit</p>	<p>Op het gebied van jeugd(criminaliteit) bestaan verschillende overleggen:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Casusoverleg jeugd Veiligheidshuis - Directieberaad Jeugd - Jeugd casusoverleg (JCO) - Casusoverleg jeugdzorg <p>Het Directieberaad Jeugd heeft in augustus 2018 een verwijkskaart voor jeugdhulpverlening en jeugd GGZ opgesteld.</p>	<p><i>Top X jeugdige criminelen / probleemjongeren</i> Op basis van informatie KPCN, OM, leerplicht, Voogdijraad, JGCN, Veiligheidshuis <u>Betrokken:</u> OM, KPCN, Min JenV, Voogdijraad, JGCN, Reclassering, Veiligheidshuis, Leerplichtambtenaar <u>Regie:</u> Veiligheidshuis <u>Kosten/capaciteit:</u> binnen huidige capaciteit</p> <p><i>Top 3 jeugdproblematiek opnemen in wijkscans</i> <u>Betrokken:</u> KPCN (barioregisseurs), partners in de justitie- en zorgketen <u>Regie:</u> KPCN (barioregisseurs) <u>Kosten/capaciteit:</u> binnen huidige capaciteit</p> <p><i>Versterken van de keten:</i> Bestaande uit: evaluatie resultaten Directieberaad Jeugd, ondersteunen scholen en ouders, investeren en ondersteunen sport- en jeugdleiders, vaststellen Beleidsplan Leerplicht Bonaire 2018-2021. <u>Betrokken:</u> OLB (S&Z, integrale wijkaanpak, kabinet gezaghebber), CJG, Scholen, Leerplicht, Jong Bonaire, EOZ, Integrale Wijkaanpa, Krusada, KPCN, OM, Voogdijraad, JGCN, Reclassering, Veiligheidshuis, MHC, Jeugdleiders/sportleiders. <u>Regie:</u> OLB S&Z en Directieberaad Jeugd</p>

			<u>Kosten/capaciteit:</u> binnen de huidige capaciteit
Jeugdcriminaliteit	Invoering jeugdstrafrecht	Vorbereidingen gestart	<i>Vorbereiding op de invoering van het jeugdstrafrecht</i> <u>Betrokken:</u> OM, KPCN, OLB (kabinet gezaghebber, directie S&Z), ministerie JenV, CJG, Voogdijraad, JGCN, SRN, Veiligheidshuis <u>Regie:</u> OM <u>Kosten/capaciteit:</u> binnen huidige capaciteit

1. Veiligheidsgevoelens en perspectief

a. Vergroten veiligheidsgevoelens onder jongdigen

Uit de omnibusenquôte van het CBS blijkt dat het veiligheidsgevoel onder jongeren tussen 15 en 25 jaar het laagst is van alle leeftijdsgroepen op Bonaire (76,3% voelt zich nooit onveilig, tegenover het gemiddelde van 81,4%). Het is belangrijk dat onze jeugd zich thuis, op school en in hun vrije tijd veilig voelt. Om het veiligheidsgevoel van jongeren te vergroten wordt ingezet op participatie en voorlichting. Daarnaast zal de inzet op een veilige en woon- en leefomgeving naar verwachting ook effect hebben op het veiligheidsgevoel van inwoners, ook onder jongeren.

Doelstelling uit het beleidsplan: het vergroten van het veiligheidsgevoel onder jongeren (van 76,3% naar 81,4% van de jongeren dat zich nooit onveilig voelt).

- Participatietrajecten voor jongeren

Afgelopen jaren is ingezet op diverse participatietrajecten voor jongeren. Dat zal in 2018-2019 gecontinueerd worden. Onder andere met de volgende trajecten:

- *“Alleen jij bepaalt wie je bent”*: dit is een sport-gerelateerd traject om jongeren (die op het verkeerde pad dreigen te raken) te laten deelnemen in verschillende sporten binnen het Koninkrijk. In oktober 2018 vindt een jaarlijkse toernooi plaats op Aruba. Initiatief vanuit het Ministerie van Justitie en Veiligheid, overgedragen aan de Stichting Laureus Foundation the Netherlands.
- *“Participatie jongeren in theater”*: een interactief theater waar een groep van 20 Bonairiaanse jongeren door middel van toneelspel hun gevoelens, gedachten en ideeën over actuele thema’s die te maken hebben met hun behoeftes tot uiting kunnen (konden) brengen.
- Wordt georganiseerd aan het einde van ieder jaar. In samenwerking met *de Rechten van het Kind (Unicef)*. Het CJG en SGB zijn hierbij betrokken.
- *‘Pesten op school:’* er is een programma gemaakt om bij de SGB pestgedrag tegen te gaan. Nadat dit gemeld is bij het Veiligheidshuis hebben de partners zich gecommitteerd om pesten op school tegen te gaan. Het programma ligt in handen van de SGB. Op iedere school is bovendien een *“pestprotocol”* geïmplementeerd.
- *Participatie jongeren tijdens de verkiezingen*: op initiatief van de gezaghebber wordt een project gestart waarbij jongeren actief betrokken worden bij de Eilandraadsverkiezingen van maart 2019.

2. Overlast, alcohol en drugs

a. Inzicht in en terugdringen van (alcohol-, drugs-, geluids-) overlast en criminaliteit door jongeren

Alcohol- en drugsgebruik kan voor de nodige overlast in de openbare ruimte zorgen. Drank- en drugsgebruik kunnen leiden tot geweld, vernielingen, verloedering en geluidsoverlast. Jongeren zijn een kwetsbare groep als het gaat om drugs en alcohol en daarom wordt specifieke aandacht aan deze doelgroep besteed.

De volgende maatregelen worden in 2018-2019 genomen:

- Voorlichtingscampagnes

In het Integraal Jeugdbeleidsplan Bonaire 2015-2020 is reeds aandacht besteed aan het gebruik van genotmiddelen onder jongeren en is gestart met het project "Preventie genotmiddelen gebruik":

"In 2013 is het project 'Preventie genotmiddelen gebruik' gestart door het Openbaar Lichaam in samenwerking met SVP-CN. Het project 'preventie genotmiddelen gebruik' heeft als specifiek doel om op een structurele, planmatige, integrale wijze en met continuïteit de drugproblematiek op het voortgezet onderwijs aan te pakken waardoor de kans op een gezonde leefstijl toeneemt en de kans op een leefstijl waarin genotmiddelengebruik centraal staat afneemt. Dit sluit aan bij de eerder genoemde "Gezonde Schoolmethode."

Er worden campagnes vanuit Publieke gezondheid samen met MHC rondom feestdagen gehouden. Er wordt ook voorlichting gegeven bij groep 8 van de basisscholen en op aanvraag bij de SGB. Uit onderzoek blijkt dat het gebruik van sterke drank relatief groot is. Bij de SGB is een pilot gestart rondom drugs.

KPCN geeft daarnaast voorlichting op basisscholen op verschillende thema's ("Doe Effe Normaal"): baldadigheid, alcohol/drugs, verkeersveiligheid.

- Vergunningverlening en toezicht drank- en horecagelegenheden

Er wordt onderzocht in hoeverre een Bibob-light variant op Bonaire ingevoerd kan worden, d.w.z. een screeningsinstrument voorafgaand aan vergunningverlening. Het aanscherpen van de controle door middel van vragenformulieren, antecedenten-checks, en meer controle en toezicht in de Drank- en Horecaverordening worden momenteel onderzocht. Aan de hand van een *pilot* ten aanzien van bouw- en drank- en horecaverunningen zullen de werkprocessen worden versterkt. Dit moet leiden tot een betere informatiepositie t.a.v. aanvragers van vergunningen. Toezicht en handhaving (OLB) controleert of er geen alcohol verkocht wordt aan jeugdigen (<18 jaar) en of de juiste vergunningen zijn verstrekt. In het handavingsarrangement wordt uitgewerkt welke sancties volgen bij overtredingen.

- Integrale controles (horeca)

In de bestrijding van overlast (en criminaliteit) zijn integrale controles een krachtig instrument. Alle organisaties die een taak hebben in de handhaving sluiten bij een controle aan. Iedere organisatie blijft verantwoordelijk voor zijn eigen taak, inclusief de opvolging naar aanleiding van de bevindingen.

In 2019 worden 8 integrale controles uitgevoerd, met name gericht op illegale prostitutie, drank- en drugsoverlast, bouwtoezicht en horeca.

- Controles leeftijdsgrens alcohol

Naast de integrale controles zoals boven beschreven vinden er ook reguliere drank- en horecacontroles plaats. Het gaat om alle gelegenheden waar drank wordt verstrekt. Naar verwachting worden er in 2019 ongeveer 60 controles uitgevoerd. Daarbij ligt de nadruk op de verstrekking van alcohol aan minderjarigen.

Belangrijk aandachtspunt in dit kader is de verantwoordelijkheid van de horecaondernemers zelf. Zij zijn primair verantwoordelijk voor een goed verloop van evenementen en uitgaansavonden.

3. Jeugdcriminaliteit

Onder jeugdcriminaliteit wordt verstaan criminaliteit gepleegd door jeugdige veelplegers, criminele jeugdgroepen en (complexe) individuele probleemjongeren.

a. Meer inzicht in de omvang en betere signalering en registratie van jeugdcriminaliteit

Er bestaan veel overleggen op het gebied van jeugd(criminaliteit): casuoverleg jeugdzorg, jeugd casuoverleg, ZAT-team, Directieberaad, casuoverleg Veiligheidshuis. Een volledig beeld over de omvang van de doelgroep bestaat niet. Meldingen komen op verschillende manieren binnen en worden op verschillende plekken behandeld. Binnen het veiligheidshuis zijn afspraken over het aanmelden van complexe casussen in het veiligheidshuis. Deze afspraken moeten breder worden gedragen zodat alle complexe casuïstiek daadwerkelijk binnenkomt bij het Veiligheidshuis.

Er loopt een traject over de uitwisseling van informatiegegevens van cijfers tussen OM, KPCN en Voogdijraad. Cijfers binnen het Veiligheidshuis vormen maar een stukje van de puzzel. Hierbij gaat het alleen om complexe casuïstiek. Er loopt daarnaast ook een traject voor een systeem voor de registratie van risicojongeren (hoeveel jongeren hebben kans om op het verkeerde pad te komen, aan de hand van verschillende criteria).

Het vermoeden bestaat bovendien dat door de lage meldingsbereidheid de huidige cijfers geen goed beeld laten zien van daadwerkelijke problematiek. Het is van belang om inzicht te krijgen in de omvang van de doelgroep en te werken aan een betere signalering en registratie van jeugdcriminaliteit.

Voor 2018-2019 worden de volgende acties opgepakt:

- Top X jeugdige criminelen / probleemjongeren

Op basis van de beschikbare informatie bij KPCN, OM, Veiligheidshuis, Jeugdzorg CN, Reclassering, Directieberaad, Voogdijraad, etc. zal een top X opgesteld worden van probleemjongeren. Deze worden vervolgens besproken in het casuoverleg Veiligheidshuis. Daarbij wordt niet alleen gekeken naar de jongere zelf, maar ook het gezin en de eventuele bredere problematiek binnen het gezin. Aan de hand van de casussen wordt een analyse en aanbevelingen aangeboden aan de stuurgroep Veiligheidshuis.

- Top 3 jeugdproblematiek opnemen in wijkscans

Elk half jaar wordt er wijkscan opgesteld door KPCN. In het uitvoeringsplan Veilige Woon- en Leefomgeving is al de maatregel opgenomen om de wijkscans uit te breiden met signalen vanuit de integrale wijkaanpak. Daarbij wordt gevoegd een top 3 van specifieke jeugdproblematiek. Wat zijn de belangrijkste problemen die spelen ten aanzien van jeugd in iedere wijk?

- Versterken van de keten

In de komende jaren wordt extra aandacht besteed aan het versterken van de jeugdketen. Daarvoor zijn al de nodige stappen in de goede richting gezet. In 2018-2019 wordt daarnaast ingezet op:

- Investeren en ondersteunen sport- en jeugdleiders;

Sport- en jeugdleiders staan dicht bij de kinderen en maken de ouders en thuissituatie mee. Het is belangrijk om in hen te investeren door ze te leren hoe ze signalen kunnen opvangen en daarmee om moeten gaan. De directie S&Z gaat in samenwerking met het Directieboard in kaart brengen om hoeveel leiders het gaat, bijeenkomsten organiseren, korte cursus verzorgen, e.d.

- Ondersteunen van scholen en ouders;

Ook scholen en ouders worden voorgelicht over hoe afwijkend gedrag te signaleren, wat te doen met deze signalen en naar welke hulpverleners verwezen kan worden.

- Evalueren van de resultaten van het Directieboard Jeugd;

In augustus 2018 is de verwijkskaart door het Directieboard Jeugd geïntroduceerd. Daarnaast loopt een aantal pilots en projecten / trajecten (100 kinderen, '12 kinderen', sociale kaart, activiteitenkaart, kindpakket met activiteiten aanbod). Tussen het kabinet gezaghebber en directie S&Z is afgesproken na de zomer van 2018 te evalueren wat de resultaten zijn en op welke manier we nog meer inzicht in elkaar en in de problematiek kunnen krijgen. Gekeken wordt waar de knelpunten zitten in vroege signalering en doorverwijzing en intensieve gezinsbegeleiding. Dit wordt daarna met de samenwerkingspartners besproken.

- Vaststelling 'Beleidsplan Leerplicht Bonaire 2018-2021; afspraken over een eenduidige aanpak'.

Wettelijk vallen de leerplichtambtenaren onder de verantwoordelijkheid van het ministerie van OCW, de uitvoering en aansturing is in handen van het OLB. Inzet van leerplichtambtenaren levert inzicht op in (voorfase van) overlast en criminaliteit.

Het beleidsplan is opgesteld en wordt op korte termijn aangeboden aan het Bestuurscollege ter vaststelling. Hierin wordt ingegaan op de samenwerking/doorverwijzing in de zorgketen. Dit beleidsplan is in opdracht van het OLB (S&Z) in samenwerking met het ministerie van OCW/RCN opgesteld. Doelstelling van het plan is het vastleggen van uitgangspunten voor een ketenaanpak en weergave van ontwikkelpunten, samenwerkingsafspraken en verantwoordelijkheden.

Het plan is tot stand gekomen in samenwerking met het OM, de Voogdijraad, JGCN, Gemeente Amsterdam, Leerplicht Amsterdam, Aruba, Curaçao en diverse onderwijs-, zorg- en justitiële instellingen Bonaire.

b. Invoering jeugdstrafrecht

Het jeugdstrafrecht wordt in het najaar van 2019 ingevoerd. Ter voorbereiding hierop moeten organisaties zich positioneren en afspraken maken binnen de keten over samenwerking en handhaving.

4. Coördinatie, afspraken, structuur

Het voorzitterschap van de werkgroep Jeugd en Veiligheid ligt in handen van het kabinet van de gezaghebber, meer specifiek de kabinetssecretaris en/of juridisch adviseur. De verschillende thema's worden in diverse overleggen besproken. Zo zal het EPC zich blijven buigen over veelvoorkomende criminaliteit en woninginbraken. Het voorzitterschap van het EPC ligt bij de kabinetschef.

Alle betrokken organisaties nemen ieder hun verantwoordelijkheid in de samenwerking. Dit betekent dat ze het beleid uitdragen en uitvoeren, trends en ontwikkelingen herkennen en deze communiceren, medeverantwoordelijk zijn voor het proces, de inhoud en de uitvoering van het uitvoeringsplan en informatie met elkaar delen.

De voorzitter van de werkgroep is de link naar de veiligheidsdriehoek (bewaakt voortgang van het beleidsplan en de uitvoeringsplannen van alle werkgroepen). Daarnaast wordt via voortgangsrapportages gecommuniceerd naar de driehoek over de actualiteit en ontwikkelingen.

Na vaststelling van het uitvoeringsplan is de overlegcyclus eens per 4 tot 6 weken. Per overleg wordt op basis van de agenda bekeken welke organisaties aanwezig moeten zijn.

VERKEERSVEILIGHEID

Veiligheidsthema: Verkeersveiligheid

Omschrijving uit het Integraal Veiligheidsbeleid Bonaire 2018 – 2021:

Verkeersveiligheid richt zich enerzijds op het rij- en parkeergedrag van deelnemers en anderzijds op de fysieke factoren in het verkeer zoals de staat van de wegen. De doelstellingen voor de komende jaren zijn:

1. Minder verkeersongevallen
2. Verbetering infrastructuur

Hoofdlijnen van de aanpak 2018-2021:

1. Minder verkeersongevallen:

- 0 verkeersdoden
- - 10% minder aanrijdingen met gewonden
- - 15% minder aanrijdingen met blikshade.

Regelgeving: wegenverkeersverordening en handhavingsarrangementen

- invoering van de bestuurlijke boete
- (na invoeren van) het toezicht op de kentekenregistratie

Verhogen bewustwording & verantwoordelijkheidsgevoel verkeersdeelnemers

- Projectplan alcohol in het verkeer
- alternatieve vervoersmogelijkheden

2. *Verbetering infrastructuur*

Verbetering van de infrastructuur richt zich op de staat van het wegdek, maar ook op het scheiden van weggebruikers en duidelijke en zichtbare wegbewijzing.

Strategische samenwerkingspartners:

Kabinet van de Gezaghebber – Openbaar Ministerie – Korps Politie Caribisch Nederland – Openbaar Lichaam Bonaire R&O – Openbaar Lichaam Bonaire T&H – Openbaar Lichaam Bonaire JAZ

Overige samenwerkingspartners:

Openbaar Lichaam afdeling Financiën – Belastingdienst/Douane – Ministerie Justitie en Veiligheid – Ministerie van Infrastructuur en Waterstaat

Doel	Aanpak	Wat hebben we tot nu toe gedaan?	Wat gaan we doen in 2018 – 2019?
Minder verkeersongevallen	Bewustwording & verantwoordelijkheidsgevoel verkeersdeelnemers	Projectplan ‘Alcohol in het verkeer’ opgesteld (TOP programma) Alcoholcontroles KPCN (vanaf augustus 2018)	<ol style="list-style-type: none"> 1. <i>Voortzetting alcoholcontroles;</i> 2. <i>Uitvoering geven aan het projectplan ‘Alcohol in het verkeer’.</i> <p><u>Betrokken:</u> veiligheidsdriehoek - KPCN, kabinet gezaghebber, OM - OLB T&H, Ministerie JenV <u>Regie:</u> KPCN <u>Kosten / capaciteit:</u> \$ 7.000,- (evenredige kostenverdeling binnen de veiligheidsdriehoek).</p>

<p>Minder verkeersongevallen</p>	<p>Wet- en regelgeving</p>	<p>Concept wegenverkeersverordening gereed en aangeboden aan Eilandsraad</p> <p>Plan van aanpak 'Visie kentekenregistratie systeem Bonaire' (TOP programma)</p>	<p><i>Wegenverkeersverordening vaststellen:</i> <u>Betrokken:</u> Eilandsraad, OLB - kabinet gezaghebber, directie JAZ – KPCN, OM <u>Regie:</u> OLB <u>Kosten / capaciteit:</u> binnen huidige capaciteit.</p> <p><i>Handhavingsarrangement opstellen:</i> <u>Betrokken:</u> stuurgroep Bavpol, JenV, OLB (kabinet gezaghebber, directie JAZ, directie T&H), KPCN, OM <u>Regie:</u> stuurgroep Bavpol <u>Kosten / capaciteit:</u> binnen huidige capaciteit</p> <p><i>Kentekenregistratie invoeren:</i> <u>Betrokken:</u> Belastingdienst / Douane, OLB (directie FIN, kabinet gezaghebber), RDW, ministerie JenV, ministerie I&W, OM, KPCN. <u>Regie:</u> Belastingdienst / Douane <u>Kosten / capaciteit:</u> de kosten voor aanschaf van een kentekenregistratie systeem worden geraamd op \$ 95.000,-. De jaarlijkse kosten voor het beheer bedragen \$ 56.000,-. Er is geen dekking voor de kosten. Na invoering van een kentekenregistratie systeem kan wel accuraat motorrijtuigenbelasting worden geheven. Dit levert tussen de \$ 3,2 en \$ 4,2 mln op (na aftrek van investeringen in personeel)⁵. Binnen de directie FIN is onvoldoende capaciteit om dit binnen de huidige bezetting op te vangen.</p>
<p>Verbetering infrastructuur</p>	<p>Staat van het wegdek Scheiden weggebruikers Duidelijk en zichtbare bewegwijzering</p>	<p>Deelprogramma Infrastructuur/wegen binnen de integrale wijkaanpak</p> <p>Projectplan verkeersveiligheid (plaatsing verkeersborden) door studeren OCPK</p>	<p><i>Opstellen meerjarenplan infrastructuur:</i> Betrokken: OLB (directie R&O), ministerie I&W. Regie: OLB, directie R&O. <u>Kosten / capaciteit:</u> in totaliteit ongeveer \$ 90 mln (aangevraagd bij ministerie I&W).</p> <p><i>Plaatsing verkeersborden op onveilige plekken:</i> Betrokken: OLB (directie R&O), KPCN Regie: directie R&O Kosten / capaciteit: binnen huidige begroting en bezetting</p>

⁵ Bron: Plan van aanpak 'Visie kentekenregistratie systeem Bonaire'.

1. Verminderen verkeersongevallen

De doelstellingen uit het beleidsplan zijn als volgt:

- 0 verkeersdoden
- - 10% minder aanrijdingen met gewonden
- - 15% minder aanrijdingen met blikshade.

Daarvoor wordt ingezet op bewustwording & verantwoordelijkheidsgevoel, invoering van geactualiseerde regelgeving (wegenverkeersverordening en handhavingsarrangementen) en invoering van en toezicht op kentekenregistratie voor auto's.

Bewustwording & verantwoordelijkheidsgevoel

Om de bewustwording van de gevaren van alcohol in het verkeer te vergroten is in 2017/2018 een projectplan 'Alcohol in het Verkeer' in het kader van het TOP-programma. Het projectplan richt zich op vergroten van het verantwoordelijkheidsgevoel bij verkeersdeelnemers inzake de gevaren en gevolgen van alcohol in het verkeer. In grote lijnen bestaat het project uit voorlichtingscampagnes, stickers, posters, etc. Ook wordt er gedacht aan het geven van voorlichting op (een) evenement(en).

De kosten voor uitvoering van het projectplan bedragen ongeveer \$ 7.000,-.

De uitvoering van het project zal onder regie van KPCN plaatsvinden, nadat de eerste alcoholcontroles hebben plaatsgevonden.

Regelgeving

Als het gaat om invoering van wet- en regelgeving wordt voor de jaren 2018-2019 ingezet op vaststelling van de geactualiseerde Wegenverkeersverordening en handhavingsarrangementen KPCN-OLB Toezicht & Handhaving (Bavpols).

Ten aanzien van dit laatste zijn er in 2018 gesprekken gestart tussen OLB, KPCN, OM en het ministerie van Justitie en Veiligheid. Het gaat hierbij niet alleen om verkeersveiligheid, maar om het bredere takkenpakket van de BavPols en politie. De Raad voor de Rechtshandhaving deed in een van haar rapporten de aanbeveling om, in navolging van Saba, te komen tot handhavingsarrangementen voor de openbare lichamen Bonaire en Sint Eustatius.

De afgelopen jaren is daarnaast gewerkt aan een geactualiseerde versie van de Wegenverkeersverordening Bonaire. Deze is in concept gereed en door het Bestuurscollege vastgesteld. Deze wordt vanaf september 2018 besproken in de vaste commissie van de Eilandsraad en na goedkeuring aangeboden aan de Eilandsraad. De Driehoek zal hier blijvend aandacht voor vragen.

Kentekenregistratie en MRB

De Belastingdienst en de afdeling Financiën van het OLB hebben de afgelopen periode gefocust op de motorrijtuigenbelasting (MRB) en de verbetering van de kentekenregistratie.

Schatting is dat 5% van de eigenaren de MRB niet betalen. Dit is een grote inkomstenbron die wordt misgelopen. De inkomsten kunnen benut worden voor extra handhaving of investeringen in infrastructuur. De Belastingdienst/Douane bekijkt in hoeverre het wenselijk is om in dit stadium verdergaande maatregelen te nemen, zoals inbeslagname van voertuigen.

De kentekenregistratie is niet op orde. De verwachting is dat een goede registratie (indirect) bijdraagt aan de verkeersveiligheid. Op het moment dat kentekens gekoppeld zijn aan auto's en eigenaren kunnen eigenaren makkelijker beboet worden in geval van verkeersovertredingen en parkeeroverlast. Het is een omvangrijke klus om de kentekenregistratie op orde te krijgen. Daarvoor is inzet van meerdere organisaties van belang.

De volgende acties worden in het komende jaar opgepakt:

- Onderzoeken kentekengegevens (en dus persoonsgegevens) uitwisselen:

Het massaal ter beschikking stellen van persoonsgegevens is bij wet verboden, mits het vastgesteld is in de wet. Mogelijkheden om persoonsgegevens uit te wisselen met andere partners in het kader van de wettelijke taak zijn er wel. Hierbij is het van belang dat de betreffende organisaties intern op orde hebben dat de gegevens ook daadwerkelijk alleen vanuit de wettelijke taak geraadpleegd worden (toezicht op naleving). Mogelijk is een convenant met nadere afspraken nodig.

- Aansluiten externe partners, in ieder geval OLB en KPCN, bij datasysteem "Datawarehouse"

De belastingdienst heeft een "Data Warehouse" met externe ingang waarbij aan samenwerkingspartners toegang verleend kan worden. De Belastingdienst/Douane stelt deze technologie ter beschikking voor kentekenregistratie. De politie heeft daarbij online direct toegang tot data. Ook datagegevens vanuit het OLB (van de directie Financiën) kunnen aan dit systeem gekoppeld worden. Hierover lopen reeds gesprekken. Het systeem gaat begin 2019 in productie. Testen vinden momenteel (augustus 2018) plaats. Dataomschrijving moet nog plaatsvinden.

De Belastingdienst blijft in ieder geval beheerder van het systeem. Ingevoerde data en gegevens door partners blijft verantwoordelijkheid van de partners. De Belastingdienst zal een demo geven over de werking en functionering van het systeem. Partners die hiervoor worden uitgenodigd zijn OLB, KPCN, Kmar en OM.

Voor organisaties die gegevens in het systeem willen zetten, betekent dit dat zij moeten inventariseren welke gegevens in het systeem moeten komen te staan (denk aan gewicht auto, kleur, chassisnr., brandstoftype). Organisaties die toegang krijgen tot het systeem moeten zelf beoordelen welke personen toegang krijgen. En moeten zelf toezicht houden of de gegevens voor de juiste doeleinden worden gebruikt.

- opschonen database OLB Financiën

Op dit moment is er bij Financiën (OLB) geen relatie gelegd tussen het chassisnummer en de kentekenplaat. Deze informatie is wel bekend bij Financiën. Vanaf het eerste kwartaal van 2019 worden de nieuwe kentekens uitgegeven. Deze moeten worden opgehaald bij de afdeling Financiën. Dit is een goed nulpunt. Vanaf dat moment gaat Financiën de database opschonen. Optie is om postkantoren te betrekken bij deze ontwikkelingen.

- registratie en koppelen van kentekengegevens en chassisnummer (door OLB Financiën)

Bij de uitgifte van de kentekenplaat moeten gegevens geregistreerd gaan worden en een keuze gemaakt worden welke gegevens je wilt hebben (denk aan chassisnr. kleur, gewicht, brandstof etc.). Prioriteit heeft hierbij het vastleggen en koppelen van het kenteken met het chassisnr.

Daarnaast kan er gestart worden met het verzamelen en koppelen van gegevens. Hiervoor moeten gegevens bij verzekeringsmaatschappijen opgevraagd worden. Deze worden dan gekoppeld aan de gegevens van het OLB Financiën. Mogelijk is het nodig om een convenant af te sluiten tussen verzekeringsmaatschappijen, OLB, Douane/Belastingdienst en overige partners.

Bovenstaande actie vergt de nodige capaciteit van de directie Financiën. Op dit moment is daar binnen de huidige bezetting geen ruimte voor. Gekeken wordt of uitbereiding van de capaciteit mogelijk is of via stage, detachering of twinning hier een oplossing voor gevonden kan worden.

- digitale controles bestaande auto's door vergelijking van gegevens in databases (Douane/Belastingdienst)

Het is strafbaar om zonder verzekering te rijden. Als de auto niet geschorst is, en de auto is niet verzekerd, ben je strafbaar. Dit kan digitaal gecontroleerd worden. Dat wil zeggen dat gegevens van verzekeringsmaatschappijen aan gegevens van de auto, het kenteken en de eigenaar gekoppeld moeten worden. De eigenaar krijgt bij overtreding een bekeuring zonder aangehouden te worden.

Het is bovendien belangrijk om de ingevoerde auto's te controleren. Wanneer alle ingevoerde auto's gelijk goed geregistreerd staan, komen er in ieder geval geen nieuwe 'ongeregistreerde' auto's bij.

2. Infrastructuur verbeteren

Verbetering van de infrastructuur richt zich op de staat van het wegdek, maar ook op het scheiden van weggebruikers en duidelijke en zichtbare bewegwijzering. De volgende acties worden opgepakt:

-Meerjarenplan infrastructuur:

Het aantal verkeersongevallen als gevolg van gebrekkige infrastructuur is lastig te bepalen. Dat er een relatie bestaat tussen deze twee staat echter buiten kijf. De directie Ruimte & Ontwikkeling van het OLB heeft een meerjarenplan infrastructuur ontwikkeld voor het op peil brengen van het totale wegennet op Bonaire. De kosten hiervan bedragen ongeveer \$ 90 mln. Het plan is ingediend bij het ministerie van I&W.

Ondertussen heeft de directie R&O de belangrijkste hoofdwegen opgeknapt of is hiermee bezig. Het huidige budget is niet toereikend om ook andere wegen aan te pakken of om grootschalig onderhoud te plegen. Ook scheiding van weggebruikers met behulp van markering valt buiten het beschikbare budget. Met de toekenning van de middelen van het ministerie kan ook dit opgepakt worden.

Wel is of wordt bij de renovatie van de hoofdwegen gekeken naar scheiding tussen weggebruikers, bijvoorbeeld auto's en fietsers (zoals op Kaya Nikiboko Zuid). En naar de toegankelijkheid voor mindervaliden.

-Plaatsing van verkeersborden op onveilige plekken:

Daarnaast worden op onveilige plekken verkeersborden geplaatst. Dit onder andere op aanbeveling van studenten van de OCPK (Opleiding Caribische Politie en Kustwacht) .

3. Coördinatie, afspraken, structuur:

Het voorzitterschap van de werkgroep Verkeersveiligheid ligt in handen van het kabinet van de gezaghebber, meer specifiek de kabinetssecretaris en/of juridisch adviseur. Alle betrokken organisaties nemen ieder hun verantwoordelijkheid in de samenwerking. Dit betekent dat ze het beleid uitdragen en uitvoeren, trends en ontwikkelingen herkennen en deze communiceren, medeverantwoordelijk zijn voor het proces, de inhoud en de uitvoering van het uitvoeringsplan en informatie met elkaar delen.

De voorzitter van de werkgroep is de link naar de veiligheidsdriehoek (bewaakt voortgang van het beleidsplan en de uitvoeringsplannen van alle werkgroepen). Daarnaast wordt via voortgangsrapportages gecommuniceerd naar de driehoek over de actualiteit en ontwikkelingen.

Na vaststelling van het uitvoeringsplan is de overlegcyclus eens per 4 tot 6 weken. Per overleg wordt op basis van de agenda bekeken welke organisaties aanwezig moeten zijn.